ԽՍՀՄ ԱՌԱՋԻՆ ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՎՈՉ ՀԵՐԹԱԿԱՆ
4-ՐԴ ՍԵՍՍԻԱ

ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԸՆԴՈՒՆԱԾ ՈՐԵՆՔԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՋԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

355
Խ-11

ՊԵՏՀՐԱՏ
ՅԵՐԵՎԱՆ 1939

MAR 2010

ԽՍՀՄ ԱՌԱՋԻՆ ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՎՈՉ ՀԵՐԹԱԿԱՆ
4-ՐԴ ՍԵՍԻԱ

355
Խ-11

ԽՍՀՄ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԸՆԴՈՒՆԱԾ ՈՐԵՆՔԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՁԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՊԵՏՀՐԱՏ
ՅԵՐԵՎԱՆ 1939

11 SEP 2013

6165
39

Закон о всеобщей воинской
обязанности, принятый
Верховным Советом СССР
Гиз Арм. ССР, Ереван, 1939 г.

ԳԼՈՒԽ I

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Զինվորական ընդհանուր պարտականությունն օրենք է հանդիսանում: Զինվորական ծառայությունը Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր բանակում ԽՍՀՄ-ի քաղաքացիների պատվավոր պարտականությունն է (ԽՍՀՄ Սահմանադրության 132 հոդված):

Հոդված 2. Հայրենիքի պաշտպանությունը ԽՍՀՄ-ի յուրաքանչյուր քաղաքացու սրբազան պարտքն է: Հայրենիքին դավաճանելը՝ յերդում խախտելը, թշնամու կողմն անցնելը, պետության ռազմական հզորության վնաս հասցնելը, լրտեսությունը— պատժվում են օրենքի ամբողջ խստությամբ, որպես ամենածանր չարագործություն (ԽՍՀՄ Սահմանադրության 133 հոդված):

Հոդված 3. ԽՍՀՄ-ի քաղաքացի բոլոր տղամարդիկ, առանց ռասայի, ազգության, դավանանքի, կրթական ցենզի, սոցիալական ծագման ու դրության խտրության, պարտավոր են զինվորական ծառայություն անցնել ԽՍՀՄ-ի զինված ուժերի կազմում:

Հոդված 4. ԽՍՀՄ-ի զինված ուժերը բաղկացած

են Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր Բանակից, Բանվորա-Գյուղացիական Ռազմա-Ծովային Նավատորմից, սահմանապահ և ներքին զորքերից:

Հոդված 5. Զինվորական ծառայությունը բաղկացած է իսկական ծառայությունից և Բանակի ու Նավատորմի պահեստի ծառայությունից:

Հոդված 6. Իսկական ծառայության մեջ գտնվողներն անվանվում են զինվորական ծառայողներ: Պահեստում գտնվողներն անվանվում են զինապարտներ:

Հոդված 7. Իսկական ծառայության համար հետևյալ ժամկետներն են սահմանված.

ա) Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր Բանակի ցամաքային զորամասերի շարքային կազմի համար—2 տարի.

բ) Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր Բանակի ցամաքային զորամասերի կրտսեր պետկազմի համար— 3 տարի.

գ) Բանակի և Նավատորմի ռազմաոդային ուժերի շարքային և կրտսեր պետկազմի համար— 3 տարի.

դ) առավնյա պաշտպանության զորամասերի շարքային և կրտսեր պետկազմի համար—4 տարի.

յե) Բանվորա-Գյուղացիական Ռազմա-Ծովային Նավատորմի նավերի ու զորամասերի շարքային և կրտսեր պետկազմի համար—5 տարի.

զ) Ներքին զորքերի շարքային կազմի համար—2 տարի.

է) Ներքին զորքերի կրտսեր պետկազմի համար—3 տարի.

ը) սահմանապահ զորքերի ցամաքային զորամասերի շարքային և կրտսեր պետկազմի համար-3տարի.

թ) սահմանապահ զորքերի նավերի շարքային և կրտսեր պետկազմի համար— 4 տարի:

Հոդված 8. Իսկական ծառայության ժամկետը հաշվվում է զորակոչի տարվան հաջորդող տարվա հունվարի 1-ից:

Հոդված 9. ԽՍՀՄ-ի Պաշտպանության, Ռազմա-Ծովային Նավատորմի և Ներքին գործերի ժողովրդական Կոմիսարներին իրավունք է վերապահվում.

ա) անհրաժեշտության դեպքում զինվորական ծառայողներին իսկական ծառայության մեջ պահել սահմանված ժամկետից ավելի՝ մինչև յերկու տարի ժամանակով.

բ) անհրաժեշտության դեպքում զինվորական ծառայողներին փոխադրել զորքի մեկ տեսակից մյուսը՝ ծառայության ժամկետների համապատասխան փոփոխումով:

Հոդված 10. Շարքային և կրտսեր պետկազմը Բանակի ու Նավատորմի պահեստի մեջ է մնում մինչև 50 տարեկան հասակը:

Բանակի և Նավատորմի պահեստայինները բաժանվում են յերկու կատեգորիայի— առաջին և յերկրորդ (հոդված 31):

Հոդված 11. Զինվորական ծառայողները և զինապարտները հավատարմության յերդում են տալիս իրենց ժողովրդին, իրենց Խորհրդային Հայրենիքին և ԽՍՀՄ Բանվորա-Գյուղացիական Կառավարությանը:

Հոդված 12. Զինվորական ծառայողները և զինա-

պարտները բաժանվում են պետական և շարքային կազմի։

Պետականը բաժանվում է խմբերի— բարձր, ավագ, միջին և կրտսեր։

Հոդված 13. Պաշտպանության և Ռազմա-Ծովային Նավատորմի ժողովրդական Կոմիսարներին իրավունք է տրվում հաշվառման յենթարկելու և Բանակում ու Նավատորմում ծառայության ընդունելու բժշկական, անասնաբուժական և հատուկ տեխնիկական պատրաստություն ունեցող կանանց, ինչպես նաև վարժական հավաքներին մասնակից դարձնելու նրանց։

Հիշյալ պատրաստություն ունեցող կանայք պատերազմի ժամանակ կարող են կանչվել Բանակ և Նավատորմ ոժանդակ ու հատուկ ծառայություն կատարելու համար։

ԳԼՈՒԽ II

ԻՍԿԱԿԱՆ ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 14. Իսկական ծառայության կանչվում են այն քաղաքացիները, վորոնց տասնիններ տարին լրանում է զորակոչի թվականին (հունվարի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը), իսկ միջնակարգ դպրոց և նրան համապատասխանող ուսումնական հաստատություններ ավարտածներին տասնութ տարին։

Հոդված 15. Իսկական ծառայության հերթական

զորակոչը կատարվում է ամեն տարի ամենուրեք՝ սեպտեմբերի 15-ից մինչև հոկտեմբերի 15-ը, Պաշտպանության Ժողովրդական Կոմիսարի հրամանով։ Բաղաքացիների զորակոչին ներկայանալու ստույգ ժամկետները սահմանվում են շրջանային զինվորական կոմիսարների հրամաններով։

Հոդված 16. Իսկական ծառայության հերթական զորակոչերը նախապատրաստելու և անցկացնելու համար ԽՍՀՄ տերիտորիան բաժանվում է շրջանային զորակոչային տեղամասերի։

Հոդված 17. Ամեն տարի, հունվար—փետրվար ամիսների ընթացքում, զորակոչային տեղամասերին են կցագրվում այն քաղաքացիները, վորոնց տասնութ տարին լրացել է մինչև հունվարի 1-ը, իսկ միջնակարգ դպրոցներում սովորողները՝ տասնյոթ տարեկան դառնալուն պես։

Կցագրումը ըստ մշտական և ժամանակավոր բնակավայրի յե կատարվում, վորի մասին կցագրվածին տրվում է հատուկ վկայական։

Հոդված 18. Զորակոչային տեղամասին կցագրվելու համար կցագրման յենթակա անձինք պարտավոր են զինվորական կոմիսարի հրամանով սահմանված ժամկետին ներկայանալ շրջանային զինվորական կոմիսարիատ և ներկայացնել անձնագիրը կամ վկայականը ծննդյան թվականի մասին։

Զորակոչային տեղամասերին կցագրված անձինք կոչվում են զորակոչիկներ։

Հոդված 19. Զորակոչ հայտարարվելուն պես յուրաքանչյուր զորակոչվող պարտավոր է ներկայանալ

ճիշտ այն ժամկետին, որը նշված է զինվորական կոմիսարի հրամանի մեջ, և այն զորակոչային տեղամասը, որին նա կցագրված է։

Զորակոչային տեղամասի փոփոխում թույլատրվում է միմիայն մինչև զորակոչի տարվա մայիսի 1-ը։ Այդ ժամկետից հետո զորակոչային տեղամասի փոփոխում կարող է թույլատրվել միայն հետևյալ դեպքերում.

ա) եթե կցագրված անձնավորությունն աղմինիստրացիայի կողմից աշխատանքի է փոխադրված ուրիշ վայր.

բ) եթե կցագրված անձնավորությունը նոր բնակավայր է փոխադրվել ամբողջ ընտանիքի հետ միասին։

Հոդված 20. Զորակոչի ներկայանալուց վոչ վոք չի ազատվում, բացի այն անձերից, որոնք տարկետում են ստացել կրթությունն ավարտելու համար։

Ժամկետին զորակոչի չներկայանալու հարգելի պատճառներ են համարվում.

ա) զորակոչվողի հիվանդությունը, որը բժշկական վկայականի համաձայն խոչընդոտ է հանդիսացել անձամբ ներկայանալուն.

բ) տարերային բնույթի խոչընդոտները, ըստ որում ժամանակին ներկայանալու անհնարինությունը պետք է հաստատված լինի զորակոչվողի բնակավայրի գյուղական խորհրդի կամ Բանվորա-Գյուղացիական Միլիցիայի որդանի կողմից։

Հոդված 21. Քաղաքացիներին իսկական ծառայության զորակոչելու գործին աջակցելու նպատակով

շրջանային (քաղաքային) զինվորական կոմիսարներին կից ստեղծվում են շրջանային (քաղաքային) զորակոչային հանձնաժողովներ հետևյալ կազմով.

Նախագահ— շրջանային (քաղաքային) զինվորական կոմիսարը.

անդամներ— աշխատավորների դեպուտատների խորհրդի շրջանային (քաղաքային) գործադիր կոմիտեի նախագահի տեղակալը, ՆԳԺԿ շրջանային (քաղաքային) բաժանմունքի պետը, շրջանային (քաղաքային) միլիցիայի պետը և երկու բժիշկներ, որոնք առանձնացվում են առողջապահության տեղական որդանի կողմից՝ շրջանային (քաղաքային) զինվորական կոմիսարի պահանջով։

Շրջանային (քաղաքային) զորակոչային հանձնաժողովի կազմը հաստատվում է համապատասխանաբար՝ հանրապետական, երկրամասային, մարզային կամ ոկրուգային զինվորական կոմիսարի կողմից։

Շրջանային (քաղաքային) զորակոչային հանձնաժողովների վրա է դրվում.

ա) զորակոչիկներին բժշկական քննության ենթարկելը.

բ) իսկական ծառայության կանչվածներին ըստ զորամասերի նշանակելը.

գ) զորակոչի տարկետում տալը հիվանդության պատճառով և ըստ ընտանեկան դրության արտոնության.

դ) զինվորական պարտականությունից ազատելը ֆիզիկական պակասությունների ու հիվանդությունների պատճառով, որոնք սահմանվում են հանձնա-

ժողովի անդամ բժիշկների կողմից՝ հիվանդությունների ու ֆիզիկական պակասությունների այն հատուկ ցուցակին համապատասխան, որը հաստատված է Պաշտպանության Ժողովրդական Կոմիսարի կողմից։

Հոդված 22. Զորակոչն անցկացնելու գործին աջակցելու համար մարզային բաժանում չունեցող միութենական հանրապետությունում, ավտոնոմ հանրապետությունում, յերկրամասում, մարզում, ոկրուգում համապատասխան զինվորական կոմիսարներին կից ստեղծվում են զորակոչային հանձնաժողովներ՝ հետևյալ կազմով.

նախագահ— հանրապետական, յերկրամասային, մարզային կամ ոկրուգային զինվորական կոմիսարը.

անդամներ— հանրապետության Ժողկոմխորհի նախագահի տեղակալը (հանրապետական հանձնաժողովներում), աշխատավորների դեպուտատների Խորհրդի մարզային (յերկրամասային), ոկրուգային գործադիր կոմիտեյի նախագահի տեղակալը, Ներքին գործերի Ժողկոմի տեղակալը (հանրապետական հանձնաժողովներում), ՆԳԺԿ մարզային (յերկրամասային) վարչության կամ ոկրուգային բաժնի պետի տեղակալը, Բանվորա-Գյուղացիական Ռազմա-Ծովային Նավատորմի ներկայացուցիչը, միլիցիայի հանրապետական, մարզային (յերկրամասային) վարչության կամ ոկրուգային բաժնի պետ և յերկու բժիշկներ, որոնք առանձնացվում են առողջապահության համապատասխան որգանի կողմից՝ հանձնաժողովի նախագահի պահանջով։

Հանրապետական, յերկրամասային, մարզային և

ոկրուգային զորակոչային հանձնաժողովների վրա յե դրվում չրջանային (քաղաքային) զորակոչային հանձնաժողովների ղեկավարումը, հսկողությունը նրանց գործունեության նկատմամբ, ինչպես նաև զորակոչվող քաղաքացիների ու չրջանային զորակոչային հանձնաժողովների անդամների դիմումների քննարկումը, այն դեպքում, յերբ նրանք համաձայն չեն զորակոչային հանձնաժողովի կայացրած վորոշմանը։

Զորակոչիկի բողոքը չրջանային (քաղաքային) զորակոչային հանձնաժողովի վորոշման դեմ՝ չի դադարեցնում այդ վորոշման կատարումը։

Հանրապետական, յերկրամասային, մարզային ու ոկրուգային զորակոչային հանձնաժողովների վորոշումները վերջնական են և հետագա բողոքարկման յենթակա չեն։

Հոդված 23. Բոլոր զորակոչիկները յենթարկվում են բժշկական քննության, որը կատարվում է չրջանային (քաղաքային) զորակոչային հանձնաժողովի անդամ-բժիշկների կողմից կամ ներգրավված բժիշկների կողմից՝ հանձնաժողովի անդամ-բժիշկների հսկողության տակ։

Զորակոչվողների ֆիզիկական պիտանելիությունը վորոշելու հիման վրա չրջանային (քաղաքային) զորակոչային հանձնաժողովը վորոշում է կայացնում նրանց իսկական չարային կամ արտաչարային ծառայության ընդունելու մասին՝ այդ վորոշումը հայտարարելով զորակոչվողին։

Բժշկական քննության արդյունքներին համապատասխան՝ զորակոչային հանձնաժողովն իրավունք ու-

նի վորոշում կայացնելու, այն հայտարարելով զորակոչվողին.

ա) հիվանդության պատճառով զինվորական ծառայության համար ժամանակավորապես պիտանի չլինելու մասին՝ տարկետում տալով մինչև հաջորդ հերթական զորակոչը.

բ) զինվորական ծառայության համար կատարելապես անպետք լինելու մասին, յերբ զորակոչվողն ունի այնպիսի ֆիզիկական պակասություններ, վորոնք խանգարում են զինվորական ծառայություն կրելուն:

Ծանոթություն. Իսկական զինվորական ծառայության կանչվողների առողջության վիճակը և ֆիզիկական պիտանելիությունը վորոշելիս դեպի զորածն անբարեխիղճ կամ աչառու վերաբերմունք թույլ տալու համար հանձնաժողովի անդամ-բժիշկները, ինչպես նաև զորակոչվողներին բժշկական քննության յենթարկելու համար ներգրավված բժիշկները յենթարկվում են քրեական պատասխանատվության:

Հոդված 24. Հիվանդության պատճառով տարկետում (23-րդ հոդվածի «ա» կետը) տրվում է յերեք անգամից վոչ ավելի, վորից հետո զորակոչվողը կամ ընդունվում է իսկական ծառայության, կամ պիտանի յե ճանաչվում պատերազմի ժամանակ արտաքորային ծառայության համար և հաշվի յե առնվում պահեստայինների շարքը կամ թե ճանաչվում է զինվորական ծառայության համար բոլորովին անպետք և հանվում է զինվորական հաշվառումից:

Հոդված 25. ԽՍՀՄ այն քաղաքացիները, վորոնք ապրում են արտասահմանում, զորակոչային տեղամասին կցագրման յենթակա յեն ընդհանուր հիմունքներով: Իսկական ծառայության կանչվելու ժամանակ նրանք պարտավոր են գալ ԽՍՀՄ և ընդհանուր սահմանված ժամկետին ներկայանալ ըստ կցագրման տեղի:

Հոդված 26. Ըստ ընտանեկան դրության արտոնություն տրվում է զորակոչվողներից նրանց, վորոնք միակ աշխատողն են ընտանիքում և իրենց աշխատանքով պահում են յերկու անաշխատունակ ծնողներին:

Անաշխատունակ ծնողներ համարվում են՝

ա) հայրը՝ 60 տարեկանից բարձր, և մայրը 55 տարեկանից բարձր.

բ) առաջին կամ յերկրորդ խմբին պատկանող հաշմանդամ հայրը և մայրը, անկախ տարիքից:

Հոդված 27. Արտոնություն ունեցողները խաղաղ ժամանակ ազատվում են իսկական ծառայությունից և հաշվվում են յերկրորդ կատեգորիայի պահեստի մեջ:

Հոդված 28. Յեթե յերկրորդ կատեգորիայի պահեստը դասված արտոնություն ունեցողն ընտանեկան դրության փոփոխման պատճառով կորցնում է արտոնության իրավունքը, ապա նա կարող է պահեստից կանչվել իսկական ծառայության, ըստ վորում այդ կարգը պահպանվում է զորակոչի որից հինգ տարվա ընթացքում:

Հոդված 29. Իսկական ծառայության զորակոչի տարկետումներ տրվում են միջնակարգ դպրոցում

սովորողներին մինչև դպրոցն ավարտելը, բայց 20 տարեկանից վոչ բարձր։

Հոդված 30։ Ձերբակալված, աքսորված ու արտաքսված, ինչպես նաև դատարանի վճռով ընտրական իրավունքներից զրկված անձինք պատիժը կրելու ժամանակվա ընթացքում Բանակ ու Նավատորմ չեն կանչվում։

ԳԼՈՒԽ III

ՇԱՐՔԱՅԻՆ ԿԱԶՄԻ ՅԵՎ ԿՐՏՍԵՐ ՊԵՏԿԱԶՄԻ ՊԱՀԵՍՏԱՅԻՆՆԵՐԻ ՍԱՍԻՆ

Հոդված 31։ Իսկական ծառայության ժամկետը վերջացնելուց հետո զինվորական ծառայողները հաշվվում են առաջին կատեգորիայի պահեստայիններ։

Այն զորակոչիկները, վորոնք մնացել են իբրև հավելուրդ՝ Բանակի և Նավատորմի կոմպլեկտավորման նարյադը լրանալու պատճառով, ըստ ընտանեկան դրության արտոնության ստացածները, ինչպես նաև պատերազմի ժամանակ արտաշարային ծառայության համար պիտանի ճանաչվածները (հոդված 24) հաշվվում են յերկրորդ կատեգորիայի պահեստայիններ։

Յերկրորդ կատեգորիայի այն պահեստայինները, վորոնք հաշվվում են պահեստում՝ իբրև նարյադը լրանալու պատճառով հավելուրդ մնացածներ, կարող են Պաշտպանության Ժողովրդական Կոմիսարի հրամանով կանչվել իսկական ծառայության, պահեստայինների չարքը դասվելու պահից հինգ տարվա ընթացքում։

Ծանոթություն։— 19-ից մինչև 50 տարեկան հասակի այն կանայք, վորոնք հաշվի յեն յենթարկվել սույն որենքի 13-րդ հոդվածի կարգով, հաշվվում են յերկրորդ կատեգորիայի պահեստայիններ։

Հոդված 32։ Առաջին և յերկրորդ կատեգորիայի պահեստայինները բաժանվում են յուրաքանչյուրը յերեք կարգի՝ ըստ տարիքի։

առաջին կարգ— մինչև 35 տարեկան հասակը,
յերկրորդ կարգ— մինչև 45 տարեկան հասակը,
յերրորդ կարգ— մինչև 50 տարեկան հասակը։

Հոդված 33։ Առաջին կատեգորիայի առաջին կարգի չարքային կազմի պահեստայինները կանչվում են յերկամյա վարժական հավաքների՝ առաջին կարգի պահեստում գտնված ժամանակամիջոցում մինչև վեց անգամ։

Առաջին կատեգորիայի առաջին կարգի չարքային կազմի այն պահեստայինները, վորոնք պատրաստվում են կրտսեր հրամանատարի պաշտոնի համար, վարժական հավաքի կանչվում են յերեք ամիս ժամանակով։

Առաջին կարգի կրտսեր պետկազմի պահեստայինները կանչվում են յեռամյա վարժական հավաքների՝ առաջին կարգի պահեստում գտնված ժամանակամիջոցում մինչև վեց անգամ։

Ծանոթություն։— Ռազմա-Ոդային Ուժերի զորամասերին կցագրված ոդաչուական կազմը

Պաշտպանության Ժողովրդական Կոմիսարի հրամանով կարող է այս հոդվածով սահմանված ժամկետներից դուրս կանչվել թռիչքային- տեխնիկական վարժությունների համար, վոչ ավելի քան ամսական յերեք անգամ:

Հոդված 34. Յերկրորդ կատեգորիայի առաջին կարգի պահեստայինները կանչվում են յերկամսյա հավաքների՝ առաջին կարգի պահեստում գտնված ժամանակամիջոցում ինն անգամ:

Հոդված 35. Առաջին կարգի կրտսեր պետկազմի այն պահեստայինները, վորոնք պատրաստվում են կրտսեր լեյտենանտի (կամ նրան հավասար) կոչման համար, վարժական հավաքի կանչվում են յերեք ամիս ժամանակով:

Կրտսեր լեյտենանտի (կամ նրան հավասար) կոչման քննություն բռնածները հետագա ծառայությունը պահեստում անցնում են պահեստի միջին պետկազմի հետ ընդհանուր հիմունքներով: Այդ քննությունները չբռնածները մնում են կրտսեր պետկազմի պահեստում:

Հոդված 36. Առաջին և յերկրորդ կատեգորիայի յերկրորդ կարգի պահեստայինները միամսյա վարժական հավաքների յեն կանչվում՝ յերկրորդ կարգի պահեստում գտնված ժամանակամիջոցում մինչև հինգ անգամ:

Հոդված 37. Առաջին և յերկրորդ կատեգորիայի յերրորդ կարգի պահեստայինները՝ յերրորդ կարգի պահեստում գտնված ժամանակամիջոցում՝ կանչվում են միամսյա վարժական հավաքի:

Հոդված 38. Բացի վարժական հավաքներից՝ պահեստայինները կարող են կանչվել ստուգողական հավաքների, մինչև 10 որ ժամանակով:

Անհրաժեշտության դեպքում Պաշտպանության և Ռազմա-Ծովային Նավատորմի Ժողովրդական Կոմիսարներն իրավունք ունեն զինապարտներին վարժական հավաքներում պահել մինչև յերկու ամիս ժամանակով՝ սույն որենքով սահմանված ժամկետից դուրս:

61165

ԳԼՈՒԽ IV

ՄԻՋԻՆ, ԱՎԱԳ ՅԵՎ ԲԱՐՁՐ ՊԵՏԿԱԶՄԻ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 39. Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր Բանակի, Բանվորա-Գյուղացիական Ռազմա-Ծովային Նավատորմի, սահմանապահ ու ներքին զորքերի միջին, ավագ և բարձր պետկազմի անձինք լինում են իսկական ծառայության մեջ և պահեստում:

Հոդված 40. Բանակի և Նավատորմի պահեստի մեջ են հաշվվում պետկազմի անձինք՝ իսկական ծառայության ժամկետները ավարտելուց հետո, ինչպես նաև պահեստի կրտսեր պետկազմի իսկական ծառայությունն ավարտած անձինք, վորոնք պատրաստվել են միջին պետկազմի պաշտոններ գրավելու համար:

Պահեստայինները բաժանվում են յերեք կարգի՝ ըստ տարիքային հատկանիշի:

Հոդված 41. Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր Բանակի, սահմանապահ ու ներքին զորքերի միջին, ավագ և բարձր պետկազմի անձինք իսկական ծառա-

յության մեջ և պահեստում գտնվում են մինչև հետևյալ առավելագույն տարիքը.

ԿՈԶՈՒՄՆԵՐ	Առավելագույն տարիքը			
	Իսկական ծառայության	Առաջին կարգի պահեստ.	Երկրորդ կարգի պահեստ.	Երրորդ կարգի պահեստ.
Կրտսեր լեյտենանտներ, լեյտենանտներ, կրտսեր քաղղեկներ և նրանց հավասարներ	30	40	50	55
Ավագ լեյտենանտներ, քաղղեկներ և նրանց հավասարներ	35	45	55	60
Կապիտաններ, ավագ քաղղեկներ, մայորներ, զումարտակային կոմիսարներ և նրանց հավասարներ	40	50	55	60
Փոխգնդապետներ, զումարտակային ավագ կոմիսարներ, գնդապետներ, գնդային կոմիսարներ և նրանց հավասարներ	45	50	55	60
Բրիգադային հրամանատարներ, բրիգադային կոմիսարներ և նրանց հավասարներ	55	60	—	65
Դիվիզիայի հրամանատարներ, դիվիզիայի կոմիսարներ, նրանց հավասարներ և ավելի բարձր	60	60	—	65

Հոդված 42. Բանվորա-Գյուղացիական Ռազմա-Ծովային Նավատորմի և սահմանապահ զորքերի նա-

վերի մինչև, ավագ և բարձր պետակազմի անձինք իսկական ծառայության մեջ և պահեստում գտնվում են մինչև հետևյալ առավելագույն տարիքը.

ԿՈԶՈՒՄՆԵՐ	Առավելագույն տարիքը			
	Իսկական ծառայության	Առաջին կարգի պահեստ.	Երկրորդ կարգի պահեստ.	Երրորդ կարգի պահեստ.
Կրտսեր լեյտենանտներ, լեյտենանտներ, ավագ լեյտենանտներ, կրտսեր քաղղեկներ, քաղղեկներ և նրանց հավասարներ	35	40	45	50
Կապիտան - լեյտենանտներ, ավագ քաղղեկներ և նրանց հավասարներ	40	45	50	55
3-րդ կարգի կապիտաններ, զումարտակային կոմիսարներ և նրանց հավասարներ	45	50	—	55
2-րդ կարգի կապիտաններ, գնդային կոմիսարներ և նրանց հավասարներ	50	55	—	60
1-ին կարգի կապիտաններ, բրիգադային կոմիսարներ և նրանց հավասարներ	55	60	—	65
2-րդ կարգի ֆլագմաններ, դիվիզիայի կոմիսարներ, նրանց հավասարներ և ավելի բարձրներ	60	60	—	65

Հոդված 43. Պահեստում գտնվելու առավելագույն

տարիքին հասնելուց հետո պետական անձինք պաշտոնաթող են արվում։

Հոդված 44. Պահեստի պետական անձինք վարժական և պրակտիկ հավաքներ անցնում են հետևյալ կերպ.

ա) 1-ին կարգի պահեստում գտնվողները կարող են կանչվել ամեն տարի, մինչև յերեք ամիս ժամկետով.

բ) 2-րդ կարգի պահեստում գտնվողները կանչվում են յերկու հավաքի՝ յուրաքանչյուրը յերեք ամսից վոչ ավելի տևողությամբ.

գ) 3-րդ կարգի պահեստում գտնվողները կանչվում են մեկ յերկամսյա հավաքի.

դ) վարժական հավաքների միջև ընկած ժամանակաշրջանում պահեստի պետակազմը կարող է կանչվել ստուգողական հավաքների մինչև 10 որ ժամանակով։

Պետակազմի համար պահեստում գտնվելու ամբողջ ժամանակաշրջանում հավաքների ընդհանուր տևողությունը չի կարող գերազանցել 36 ամսից։

Պահեստի պետակազմի զանազան խմբերի ու մասնագիտությունների համար հավաքների ժամկետներն այս հոդվածով նշվածի սահմաններում վորոշվում են Պաշտպանության, Ռազմա-Ծովային Նավատորմի և Ներքին Գործերի Ժողովրդական Կոմիսարների կողմից՝ ըստ պատկանելության։

Անհրաժեշտության դեպքում, Պաշտպանության և Ռազմա-Ծովային Նավատորմի Ժողովրդական Կոմիսարներն իրավունք ունեն պահեստի պետակազմի անձանց վարժական հավաքներում պահել սույն որենքով սահմանված ժամկետներից դուրս, մինչև յերկու ամիս ժամանակով։

ԳԼՈՒԽ V

ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ՅԵՎ ԶԻՆԱՊԱՐՏՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ, ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 45. ԽՍՀՄ Սահմանադրությանը համապատասխան, զինվորական ծառայողները և վարժական հավաքների կանչված զինապարտները ոգտվում են խորհրդային քաղաքացիների լիակատար իրավունքներով և կատարում են նրանց բոլոր պարտականությունները։

Զինվորական ծառայողների այն իրավունքներն ու պարտականությունները, վորոնք բղխում են զինվորական ծառայության պայմաններից, սահմանվում են սույն որենքով և զինվորական կանոնադրություններով։

Հոդված 46. Այն բոլոր զինապարտները, վորոնք վարժական հավաքի յեն կանչված Բանակ և Նավատորմ, հավաքի ժամանակամիջոցում ապահովվում են նատուրալ պարենավորմամբ՝ Պետության հաշվին։

Հոդված 47. Բանվորները և ծառայողները սահմանված կարգով արձակուրդ են ստանում այն ժամանակամիջոցում, վոր անհրաժեշտ է զորակոչի և զինվորական հաշվառման հետ կապված գործերով ներկայանալու համար։

Հոդված 48. Վարժական հավաքի կանչված բանվորները և ծառայողները հավաքի ժամանակամիջոցում պահում են աշխատանքի տեղը կամ դրված պաշտոնը և աշխատանքի տեղից ստանում են իրենց միջին աշխատավարձի կեսը:

Վարժական հավաքի կանչված կոլտնտեսականներին կոլտնտեսությունը հավաքի ժամանակամիջոցում վճարում է աշխորերի այն միջին քանակության կեսը, որը այդ ժամանակամիջոցում վաստակել են միևնույն մասնագիտությունն ու որակավորումն ունեցող մի-յուս կոլտնտեսականները:

Հոդված 49. Պահեստի պետակազմի անձինք հավաքի ժամանակամիջոցում զորամասից ստանում են որապահիկ՝ Բանակի և Նավատորմի անձնակազմի դրամական բավարարման մասին յեղած կանոնադրություններով սահմանված չափերով:

Հոդված 50. Պահեստի պետակազմին, բնակության վայրից մինչև հավաքի վայրը մեկնելու և վերադարձի համար, տրվում են զինվորական փոխադրական փաստաթղթեր և ճանապարհին գտնվելու ժամանակամիջոցի համար վճարվում է որապահիկ դրամ (հոդված 49):

Հոդված 51. Բանակից և Նավատորմից զինվորական ծառայողների և զինապարտների ստացած դրամական բավարարման դումարն ազատ է ամեն տեսակ հարկերից ու գանձումներից:

Հոդված 52. Զինվորական ծառայողները և նրանց ընտանիքները յենթակա չեն բնակելի շենքերից վարչական կարգով վտարման:

Հոդված 53. Պետակազմի զինվորական ծառայողները և դերակատիկ ծառայության մեջ գտնվող զինվորական ծառայողներն իրենց դրված բնակելի տարածության համար վճարում են արտոնյալ դրույքներով, գործող որենքի համաձայն:

Հոդված 54. Կարմիր բանակայինների և ժամկետային ծառայության մեջ գտնվող կրտսեր հրամանատարների նամակները, որոնք ուղարկվում են զորամասի կողմից, առաքվում են ձրի: Նույնպես ձրի յեն առաքվում կարմիր բանակայիններին և ժամկետային ծառայության մեջ գտնվող կրտսեր հրամանատարներին ըստ նրանց ծառայության վայրի հասցեագրվող նամակները:

Իսկական ծառայության առաջին տարվա ընթացքում կարմիր բանակայիններն իրավունք ունեն ձրի կերպով ուղարկելու մեկ փոստային ծանրոց՝ իրենց սեփական հագուստով, սպիտակեղենով և կոշիկներով:

Հոդված 55. Իսկական զինվորական ծառայության մեջ գտնվող պետակազմի անձինք և նրանց ընտանիքները յերկաթուղիներով, ջրային, ավտոմոբիլային և ոդային հաղորդակցության ճանապարհներով փոխադրվելիս ոգտվում են արտոնություններից՝ համաձայն զինվորական փոխադրումների կանոնադրության, որը հաստատվում է ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի կողմից:

Հոդված 56. Զինվորական ծառայողների պետական ապահովումը դժբախտ պատահարների կամ վիրավորվելու դեպքում, պետակազմի անձանց և դերակատիկ ծառայության մեջ գտնվող զինվորական ծառա-

յողներին ծառայության տարիքները լրացնելու համար կենսաթոշակների վճարումը, ինչպես նաև կենսաթոշակների ու նպաստների զինվորական ծառայողի մահվան դեպքում վճարումն ընտանիքներին կատարվում է ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի կողմից հաստատվող կանոնադրության հիման վրա:

Հոդված 57. Կարգապահական զանցանքների համար, ինչպես նաև ծառայական պարտականությունների կատարման ժամանակ վոչ-հիշտ գործողությունների հետևանքով Պետությանը հասցրած նյութական վնասի համար, զինվորական ծառայողները և վարժական հավաքներ կանչված զինապարտները պատասխանատվություն են կրում զինվորական կարգապահական կանոնադրության համաձայն:

Զինվորական ծառայություն կրելու վերաբերյալ սահմանված կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունների համար զինվորական ծառայողները, ինչպես նաև վարժական հավաքների կանչված զինապարտները պատասխանատվություն են կրում զինվորական հանցագործությունների վերաբերյալ գոյություն ունեցող կանոնադրության համաձայն:

ԳԼՈՒԽ VI

ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 58. Բոլոր զինապարտների հատուկ հաշվառում է տարվում՝ ըստ նրանց բնակության վայրի, համաձայն Պաշտպանության Ժողովրդական Կոմիսարի կողմից հաստատվող կանոնադրության:

Հոդված 59. Բոլոր զինապարտների և զորակոչիկների սկզբնական հաշվառումը կատարում են զինվորական հաշվառման սեղանները. քաղաքներում Բանվորա-Գյուղացիական Միլիցիայի բաժանմունքներին կից, իսկ գյուղական վայրերում և ավաններում՝ գյուղական և ավանային խորհուրդներին կից:

Ծանոթություն.— Արտասահմանում ապրող ԽՍՀՄ քաղաքացիների զինվորական հաշվառումը կատարվում է ԽՍՀՄ լիազոր ներկայացուցչությունների և հյուպատոսությունների միջոցով:

Հոդված 60. Պահեստի շարքային և կրտսեր պետկազմի անհատական (վորական) հաշվառումը կատարվում է զինվորական հաշվառման սեղանների կողմից, իսկ թվական հաշվառումը— զորքերի տեսակների և զինվորական մասնագիտությունների գծով— շրջանային (քաղաքային) զինվորական կոմիսարիատներում:

Հոդված 61. Պահեստի պետկազմի անհատական (վորական) հաշվառումը կատարվում է շրջանային (քաղաքային) զինվորական կոմիսարիատներում:

Հոդված 62. Զորակոչիկների անհատական (վորական) հաշվառումը կատարվում է շրջանային (քաղաքային) զինվորական կոմիսարիատներում:

Հոդված 63. Մշտական (մեկ և կես ամսից ավելի ժամանակով) բնակության համար քաղաք յեկած կամ միևնույն քաղաքում միլիցիայի ուրիշ բաժանմունքի տայոն փոխադրված զինապարտը պարտավոր է տնային վարչությանը (տնատիրոջը) հանձնել անձնագրի հետ միասին նաև իր զինվորական գրքույկը,

միաժամանակ դրանցվելու և զինվորական հաշվառման առնվելու համար:

Զինվորական հաշվառման համար զինապարտի անձամբ ներկայանալը միլիցիայի բաժանմունք՝ պարտադիր չէ:

Հոդված 64. Մշտական (մեկ և կես ամսից ավելի ժամանակով) բնակության համար քաղաքից այլ վայր կամ միևնույն քաղաքում միլիցիայի ուրիշ բաժանմունքի ռայոն փոխադրվող զինապարտը պարտավոր է տնային վարչությանը (տնատիրոջը) հանձնել զինվորական դրքույկը— զինվորական հաշվառումից հանելու համար:

Հոդված 65. Մշտական (մեկ և կես ամսից ավելի ժամանակով) բնակության համար գյուղական վայր յեկած զինապարտը պարտավոր է յերեք որվա ընթացքում անձամբ ներկայանալ գյուղական խորհուրդ և ներկայացնել իր զինվորական դրքույկը՝ զինվորական հաշվառման առնելու համար:

Հոդված 66. Մշտական (մեկ և կես ամսից ավելի ժամանակով) բնակության համար գյուղական վայրից այլ վայր, կամ նույն շրջանի ուրիշ գյուղական խորհրդի տերիտորիան գնացող զինապարտը պարտավոր է զինվորական հաշվառումից հանվելու համար անձամբ ներկայանալ գյուղական խորհուրդ և ներկայացնել իր զինվորական դրքույկը:

Հոդված 67. 63—66 հոդվածներով սահմանված հաշվառման կանոնները չպահպանելու համար զինապարտները յենթարկվում են տուգանքի վարչական

կարգով՝ մինչև 100 ռուբլի, կամ քրեական պատասխանատվության են կանչվում:

Հոդված 68. Զինապարտ բնակչության հաշվառման գլխավորությունն իրագործվում է Պաշտպանության Ժողովրդական Կոմիսարիատի կողմից:

Բանվորա-Գյուղացիական Միլիցիայի Գլխավոր Վարչության վրա յե դրվում Պաշտպանության Ժողովրդական Կոմիսարիատի սահմանած զինվորական հաշվառման կանոնները միլիցիայի բոլոր բաժանմունքների կողմից ճշտորեն պահպանվելու վերահսկողությունը:

Հոդված 69. Միլիցիայի որգանները պարտավոր են.

ա) հետևել, վոր տնային վարչությունները (տնատերերը) 63—66 հոդվածներով սահմանված հաշվառման կանոնները կատարեն.

բ) ընդհանուր զինվորական պարտականության կատարումից խուսափողների հետախուզություն կատարել:

Հոդված 70. Միլիցիայի որգանները և գյուղական խորհուրդները պարտավոր են զինապարտներին կանչել զինվորական կոմիսարիատները և զորամասերը՝ վերջիններիս պահանջի համաձայն:

Հոդված 71. Ձեռնարկությունների և հիմնարկությունների վրա յե դրվում տվյալ ձեռնարկության կամ հիմնարկության զինապարտ բանվորների և ծառայողների հանրակրթական և տեխնիկական պատրաստման մեջ կատարվող փոփոխությունների, ինչպես

նաև պաշտոնեական դրության մեջ կատարվող փոփոխությունների հաշվառումը կատարելու գործը:

ԳԼՈՒԽ VII

ԶՈՐԱՀԱՎԱՔԻ ԿԱՐԳՈՎ ՅԵՎ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԿԱՏԱՐՎՈՂ ԶՈՐԱԿՈՉԻ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 72. Զորահավաքը հայտարարվում է ԽՍՀՄ Գերագույն Խորհրդի Նախագահության հրամանագրով (ԽՍՀՄ Սահմանադրության 49 հոդվածի «ի» կետ):

Զորահավաքի կարգով զորակոչը և պատերազմի ժամանակվա հետագա զորակոչերը կատարվում են ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի վորոշման հիման վրա՝ Պաշտպանության Ժողովրդական Կոմիսարի հրամաններով:

Հոդված 73. Զորահավաքի հայտարարման ժամանակ՝

ա) բոլոր նրանք, ովքեր մինչև այդ ժամանակ գտնվում են Բանակի և Նավատորմի շարքերում, պահվում են մինչև հատուկ կարգադրություն.

բ) զորամասերին կցագրված զինապարտները, ներկայանում են այն կայանը, և այն ժամկետին, վոր նշված են զորահավաքի վերաբերյալ կարգադրության մեջ, իսկ չկցագրվածները կանչվում են Պաշտպանության Ժողովրդական Կոմիսարի հատուկ հրամանով:

Հոդված 74. Պատերազմի ժամանակ զորակոչի յենթարկվածների ընտանիքների պետական ապահովությունը (թոշակներ և նպաստներ) կատարվում է ԽՍՀՄ Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի կողմից հաստատվող հատուկ կանոնադրության հիման վրա:

ԳԼՈՒԽ VIII

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐՐԱԿԱՆ ՅԵՎ ՆԱԽԱԶՈՐԱԿՈՉԱՅԻՆ ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 75. Աշակերտների տարրական զինվորական պատրաստությունը տարվում է բոլոր դպրոցներում, սկսած 5-րդից մինչև 7-րդ դասարանը ներառյալ:

Հոդված 76. Դպրոցների ուսումնական պլանում տարրական զինվորական պատրաստությանը հատկացվում է վեցորյակում յերկուական ժամ:

Հոդված 77. Նախազորակոչային զինվորական պատրաստությունն անցնում են.

ա) միջնակարգ դպրոցի յերեք բարձր դասարանների՝ (8-րդ, 9-րդ և 10-րդ դասարաններ) և միջնակարգ դպրոցին համապատասխանող ուսումնական հաստատությունների (տեխնիկումներ, բանֆակներ, ֆարգոործուսի դպրոցներ և այլն) սովորողները.

բ) բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ուսանողները, բացառությամբ իսկական ծառայությունն անցածների:

Միջնակարգ դպրոցներում կամ նրանց հավասարեցված ուսումնական հաստատություններում նախազորակոչային զինվորական պատրաստման համար վեցորյակում հատկացվում է յերկուական ժամ:

Հոդված 78. Տարրական և նախազորակոչային զինվորական պատրաստությունն ուսումնական հաստատություններում տարվում է հատուկ քային զինվորական ղեկավարների կողմից, որոնք վարձատրվում են համապատասխան ժողովրդական Կոմիսարիատների նախահաշիվներով:

Հոդված 79. Տարրական և նախազորակոչային զինվորական պատրաստության ղեկավարությունը դրվում է Պաշտպանության ժողովրդական Կոմիսարիատի վրա:

ԽՍՀՄ Գերագույն խորհրդի Նախագահության
Նախագահ՝ **Մ. ԿԱԼԻՆԻՆ**

ԽՍՀՄ Գերագույն խորհրդի Նախագահության
Քարտուղար՝ **Ա. ԳՈՐԿԻՆ**

Մոսկվա, Կրեմլ, 1 սեպտեմբերի, 1939 թ.

Պատ. խմբագիր՝ Հ. Պողոսյան
Տեխ. խմբագիր՝ Լ. Ոհանյան
Սրբագրիչներ՝ Վ. Ավագյան, Հ. Մանուկյան

Գլավլիտի լիազոր՝ Վ—1106. Հրատ. 5041.
Պատվեր 746 Տիրաժ 12000.
Թուղթ 72×110. Տպագր. 2 մամ.
Մեկ մամ. 24000 նշան.
Հանձնված է արտադրության 14 սեպտեմբերի 1939 թ.
Ստորագրված է տպագրության համար 27 սեպտեմբերի 1939 թ.

Պետհրատի I տպարան, Ցերևան, Լենինի 65

«Ազգային գրադարան»
NL0217755

ԳԻՆԸ 25 ԿՈՊ.

564

40.381

Закон о всеобщей войнской
обязанности, принятый
Верховным Советом СССР

Гиз. Арм. ССР, Ереван, 1939г.